

Saksframlegg

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Kommunestyret	14.02.2019

Saksbehandler: Vigdis Bolås
Arkivsak: 2018/4712
Dato: 07.02.2019

- 1 Når barnets beste er samfunnsoppdraget – Evaluering av Fosen barneverntjeneste

Evaluering Fosen barneverntjeneste- oppfølging

Rådmannens forslag til vedtak:

Evalueringsrapporten «Når barnets beste er samfunnsoppdraget» tas til etterretning.

Som en oppfølging av anbefalingene i evalueringsrapporten, vedtas følgende av vertskommunen Indre Fosen kommune:

1. Fosen barneverntjeneste må sammen med kommunene på Fosen, rigges for å håndtere nye oppgaver og krav som stilles når ny barnevernreform innføres i 2021.
2. Fosen barneverntjeneste skal delta i fag- og ledelsesnettverk utenom Fosen for å bli i stand til å håndtere nye oppgaver som bl.a. innkjøp av tiltak i barneverntjenesten.
3. Barnevernforum Fosen etableres som beskrevet i saksframlegget. Rådmannsgruppen gir mandat til barnevernforum Fosen.
4. Samarbeidsavtale utarbeides og etableres mellom hver enkelt kommune på Fosen og Fosen barneverntjeneste. Forebyggende arbeid og tverrfaglig arbeid blir viktig framover, og her må grensene mellom barneverntjenestens oppgaver og ansvar, og kommunenes oppgaver og ansvar, være tydelige.
5. Barnevernforum Fosen utarbeider flytskjema for å forbedre informasjons- og kommunikasjonsflyt mellom den enkelte kommune og barneverntjenesten.
6. Taushetsplikten gjennomgås med mål om å trygge aktørene og samarbeidspartene på handlingsrommet, til barnets beste.
7. Ledelsen i Fosen barneverntjeneste styrkes ved at det etableres administrativ leder i tillegg til leder med barnevernmyndighet gjennom delvis omdisponering av ressurser. Vertskommunen utarbeider stillingsbeskrivelse for begge stillingene, og intern organisasjonsstruktur vurderes av vertskommunen i samarbeid med barneverntjenesten. Det må kontinuerlig jobbes med utvikling av organisasjonskulturen.
8. Det etableres tre lokasjoner; én i nye Ørland, én i nye Åfjord og én i Indre Fosen. Lokasjonen i Indre Fosen kommune skal være i Rissa. Kommunene sørger for at kravene fra Arbeidstilsynet oppfylles innen 12.03.2019.
9. Fosen barneverntjeneste bør så snart som råd øke bemanningen for å redusere utgiftene til kjøp av tjenester av konsulenter til saksbehandling. En budsjettkorrigering

på området må i løpet av våren behandles som en egen sak i alle kommunestyrene på Fosen.

10. Vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd ifølge kommunelovens § 28-1c, skal utredes for Fosen barneverntjeneste. Inntil utredningen er politisk behandlet i kommunene, skal overordnet organisering av Fosen barneverntjeneste bli som i dag med administrativt vertskommunesamarbeid, jf. kommunelovens § 28-1 b, med Indre Fosen kommune som vertskommune. Innbyggertall bak barneverntjenesten skal framover være minst så stort som innbyggertallet på Fosen.

Saksutredning

Barnevernets hovedoppgave, ifølge Barne- og likestillingsdepartementet, er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid. Barnevernet skal også bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår.

Indre Fosen kommune er vertskommune for Fosen barneverntjeneste og har vært det siden oppstart av samarbeidsordningen i mars 2012. Kommunene på Fosen delegerte barnevernmyndigheten til Fosen barneverntjeneste i forkant av etableringen.

Arbeidsgiveransvaret ble delegert til Rissa kommune som vertskommune, som i dag er Indre Fosen kommune. Rådmannsgruppen i Fosen Regionråd har i alle årene siden etablering av Fosen barneverntjeneste, hatt jevnlige drøftinger om barneverntjenesten, og rådmannsgruppen behandler og fremmer forslag til budsjett for samarbeidsordningen overfor kommunestyrene. Hver enkelt kommune budsjetterer og finansierer i tillegg tiltak som iverksettes i hver enkelt kommune.

Rådmannsgruppen og styret i Fosen Regionråd er enige om at alle tjenestesamarbeid på Fosen bør evalueres eksternt for å få kunnskaper om potensialet for utvikling av samarbeidsordningen til det beste for innbyggerne på Fosen. Rådmannsgruppen bestilte i 2018 en evaluering av Fosen barneverntjeneste. Trøndelag Forskning og Utvikling (TFoU) fikk oppdraget og leverte evalueringsrapporten «Når barnets beste er samfunnsoppdraget» i oktober 2018.

Rapporten er vedlagt saksframlegget, og den gir en del anbefalinger for utvikling av barneverntjenesten på Fosen.

Etter at rapporten kom, har rådmannsgruppen i flere møter drøftet håndtering og oppfølging av rapporten. Ansatte i Fosen barneverntjeneste har fått den presentert av TFoU og har kommet med en del innspill. Rådmannsgruppen i Fosen Regionråd og flere av kommunestyrene på Fosen har fått rapporten presentert av TFoU. Kontaktpersoner fra alle kommunene som er oppvekstsjefer i noen kommuner og helse- og omsorgssjefer i noen kommuner, har drøftet rapporten og sin rolle i forhold til Fosen barneverntjeneste framover. Ordfører og rådmann i vertskommunen deltok på personalmøte i Fosen barneverntjeneste 15. januar. Der ble også anbefalingene i evalueringsrapporten drøftet.

Fylkesmannen og kommunene på Fosen hadde dialogmøte 22. januar der rapporten og mulige utviklingstiltak framover, ble diskutert. Ordførere, rådmenn, kontaktpersoner i kommunene og ledelsen ved Fosen barneverntjeneste deltok i dialogmøtet.

Vurdering

Med bakgrunn i evalueringsrapporten utarbeidet av TFoU, og dialogmøter om barneverntjenesten med Fylkesmannen, er det tydelig at det er behov for videreutvikling av Fosen barneverntjeneste for at tjenesten skal være i stand til å sikre behovene som til enhver tid foreligger på tjenesteområdet og som vil komme framover ifølge ny barnevernreform.

Dette saksframlegget er skrevet med tanke på at det også kan brukes som grunnlag for behandling av evalueringsrapporten i de andre kommunene på Fosen.

Indre Fosen kommune som vertskommune, har et stort ansvar med å følge opp Fosen barneverntjeneste og anbefalingene i evalueringsrapporten. Vertskommunen bør, i samarbeid med de andre kommunene på Fosen, gjennomføre en del tiltak til det beste for barn og unge i kommunene i regionen ut fra anbefalingene i evalueringsrapporten. Anbefalingene i rapporten dreier seg punktvis om:

1. Barnevernreformen som innføres i 2021
2. Kompetansen i tjenesten
3. Forebyggende / tverrfaglig arbeid – rolleavklaring mellom kommunene og Fosen barneverntjeneste
4. Samarbeidsavtale mellom hver enkelt kommune og Fosen barneverntjeneste
5. Informasjon og kommunikasjon
6. Taushetsplikt – samarbeidsparter – til barnets beste
7. Ledelsesstruktur og intern organisering
8. Tre lokasjoner og krav fra Arbeidstilsynet om sikkerhet for ansatte
9. Ressurser, økonomi – styrking av ledelsen / styrking av tiltaksarbeid
10. Organisering på Fosen

1. Barnevernreformen

Ny barnevernsreform blir sannsynligvis innført i 2021. Denne vil gi kommunene flere oppgaver. Ifølge regjeringen er barnevernreformen en kvalitets- og strukturreform for et bedre barnevern. Målet er at flere barn enn i dag skal ha det bra gjennom hele oppveksten. Samspill, tverrfaglig og forebyggende arbeid blir nøkkelord. Fylkesmannen kaller reformen en finansieringsreform og en kompetanse- og utviklingsreform. Det foreligger foreløpig ingen oversikt over hvordan Staten vil finansiere reformen. En del av oppgavene som Bufetat (barne- ungdoms- og familieetaten) har i dag, skal overføres til kommunene. Endringene skal styrke kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Reformen innebærer en endring i ansvarsdelingen mellom stat og kommune, og skal føre til tidlig og mer tilpasset hjelp til utsatte barn og familier. Det legges mye vekt på tverrfaglig arbeid. Kommunene vil få et helhetlig ansvar for fosterhjemsrekruttering og veiledning av fosterhjem. På dette feltet er mange private aktører på tilbudssiden overfor kommunene. I denne forbindelse peker Fylkesmannen spesielt på behovet for utvidelse av samarbeid med andre kommuner og regioner om innkjøpskompetanse bl.a. ut fra loven om offentlig anskaffelse.

Det antydes at spesialiserte fosterhjem vil koste ca kr 70.000 pr måned. Fylkesmannen antyder også at kommunale egenandeler for barn i institusjon vil øke kraftig. Det antydes døgnpriser på kr 20.000 – 40.000. Fosen barneverntjeneste, i samarbeid med kommunene på Fosen, må forberede dette gjennom samarbeid om strategisk arbeid.

Utøvelse av god kvalitet i barneverntjenesten er krevende i dag, men ny barnevernreform vil kreve enda større innsats i form av kompetanse og økonomi. Tidlig innsats med tiltak som er godt tilpasset barnas og familienes behov, er først og fremst en investering i innbyggernes velferd, men må også ses på som en investering som vil spare kommunen for belastninger senere. Kommunene på Fosen bør så snart som råd sørge for at barneverntjenesten og tverrfaglig arbeid i kommunene rigges for utfordringene som kommer. Jo bedre det forebyggende arbeidet rigges, jo bedre oppvekst vil barn og unge få, og jo mindre belastning vil kommunene få på et senere tidspunkt.

Rådmannsutvalget KS Trøndelag (rådmann i Indre Fosen kommune er valgt inn der), har satt i gang et prosjekt for å forberede barneverntjenestene i Trøndelag på barnevernreformen som kommer. Rådmannsutvalget er styringsgruppe for prosjektet.

Bakgrunnen for prosjektsatsingen i Trøndelag, som er et forsøksprosjekt, er følgende:
«Kommunene i Trøndelag ser behov for å sikre og utvikle kvalitet i tjenestetilbudet til barn og unge. Gjennom forsøket vil kommunene prøve ut konkrete tiltak uavhengig av kommunestruktur og dagens interkommunale barnevernstjenester. Med utgangspunkt i kvalitets- og strukturreformen i barnevernet skal forsøket prøve ut hvilke oppgaver kommunene i samarbeid kan ta ansvar for. Dette vil gi bedre grunnlag for tverrfaglig samarbeid og sterkere insentiver til tidlig innsats. Barnevernsreformen gir mer ansvar både faglig og økonomisk til kommunene. Det er fremdeles høyst usikkert hva som vil komme i en reform på barnevernområdet, men det er signalisert at en vil ha fokus på: Økt forebygging, økt bruk av familie og nettverk rundt barnet, styrke kompetansen i barnevernet, økt samarbeid mellom tjenestene i kommunene og at kommunene skal få mere ansvar og større valgfrihet.»

Prosjektledere startet i prosjektet 01.01.2019, og Fosen barneverntjeneste er koplet på og vil få utviklet sin kompetanse gjennom å delta i nettverk i forbindelse med satsingen.

2. Kompetansen i tjenesten

Fosen barneverntjeneste deltar i dag i fag- og ledelsesnettverk utenom Fosen. Dette er viktig for å bli i stand til å utvikle spisskompetanse og håndtere nye oppgaver som bl.a. innkjøp av tiltak i barneverntjenesten.

Evalueringsrapporten viser at kompetansen i Fosen barneverntjeneste er god hos de ansatte, bl.a. fordi Fosen barneverntjeneste har satset over tid på kompetanseheving av egne ansatte. Men tjenesten er sårbar. Kravene om kompetanse og kompetente arbeidstakere økes framover. Tjenesten er heller ikke i dag robust nok til å behandle alle saker som til enhver tid foreligger. Rapporten viser også at det er stor «turnover» i tjenesten, og rapporten anbefaler at det bør vurderes å øke bemanningen i tjenesten allerede nå. Fylkesmannen har nylig utvist bekymring for at Fosen barneverntjeneste ikke håndterer alle sakene godt nok pga ressursmangel. Det er p.t. nødvendig å leie inn to konsulenter for å håndtere enkelte saker i henhold til lover og forskrifter som tjenesten selv ikke har kapasitet til. For også å forberede tjenesten til kravene som kommer gjennom barnevernreformen, bør det snarlig vurderes å utvide ressursene, ifølge evalueringsrapporten og ifølge Fylkesmannen bl.a. i dialogmøtet 22. januar.

DigiBarnevern er et interessant nasjonalt samarbeidsprosjekt som Fosen barneverntjeneste, i samarbeid med Fosen IKT, vil kople seg på. DigiBarnevern er et samarbeid mellom Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), KS og kommunene Trondheim, Oslo, Bergen, Stavanger, Kristiansand, Bærum, Asker og Lørenskog. Prosjektet skal øke kvaliteten i det kommunale barnevernet, blant annet ved å sørge for bedre IT-løsninger. På hjemmesiden til prosjektet står det at leveransene i DigiBarnevern skal ruller ut fra 2019 og frem til 2022.

3. Forebyggende / tverrfaglig arbeid – rolleavklaring mellom kommunene og Fosen barneverntjeneste

Evalueringsrapporten anbefaler at det fokuseres mer på barneverntjenestens systemiske rolle og arbeid i forhold til kommunene. Arbeidet med forebygging og tverrfaglig tilnærming til utfordringene som barn og unge har, er ulikt organisert i kommunene på Fosen. Det er et potensial i kommunene for å bli bedre på tidlig innsats og oppfølging overfor barn, unge og familier. Kontaktpersonene i kommunene, som rapporten beskriver som et viktig samarbeidsorgan for Fosen barneverntjeneste, består i dag av oppvekstsjefene i Ørland og Bjugn kommuner og helse- og omsorgssjefene i Osen, Roan, Åfjord og Indre Fosen kommuner. I møtet som kontaktpersonene og ledelsen i Fosen barneverntjeneste hadde 25. januar, ble det foreslått å etablere «barnevernforum Fosen» der både kontaktpersonene og barneverntjenesten deltar. Det planlegges å ha månedlige møter i barnevernforum Fosen framover nå. Evalueringsrapporten anbefaler at det skjer en avklaring når det gjelder kontaktpersonenes rolle. Dette vil barnevernforum Fosen drøfte videre i sitt neste møte i slutten av februar.

4. Samarbeidsavtale mellom hver enkelt kommune og Fosen barneverntjeneste

Forvaltningsrevisjonen som Ørland kommune tok initiativ til i 2013 om internkontroll og saksbehandling i barnevernet, ble ferdigstilt i 2015. Det ble i den forbindelse lagt fram sak for flere kommunestyre på Fosen der det ble fattet vedtak bl.a. om at hver enkelt kommune skal sørge for å utarbeide et bestillerbrev til Fosen barneverntjeneste som omfatter forventninger om utførelse av tjenester tilknyttet barnevern. Barnevernforum Fosen ønsker nå å endre benevnelsen fra bestillerbrev til samarbeidsavtale, og samarbeidsavtalen skal utarbeides av kommunene og barneverntjenesten i fellesskap. Samarbeidsavtalen skal bl.a. ivareta kravet til internkontroll. Utøvelsen av barnevernloven krever at barneverntjenesten har internkontroll som sikrer at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov.

5. Informasjon og kommunikasjon

Det er stort behov for gjensidig informasjon og kommunikasjon mellom kommunene og barneverntjenesten. Fosen barneverntjeneste har siden oppstarten i 2012 vært opptatt av å gi informasjon til kommunene og sørge for god kommunikasjon. Det er mange nivå i kommunene som har interesse av informasjon og kommunikasjon med barnevernet; barnehager, skoler, helsestasjon, pedagogisk-psykologisk tjeneste, psykisk helse, kommunalsjefer, rådmenn, politisk nivå m.fl. Leder i Fosen barneverntjeneste har hatt som mål å møte årlig i alle kommunestyrene for å orientere om muligheter og utfordringer slik barneverntjenesten ser det. I tillegg har barneverntjenesten rapportert jevnlig om økonomi til kommunene, rapportert til rådmannsgruppen og i en del politiske utvalg om muligheter og utfordringer i tjenesten. Det har krevd mye tid og ressurser fra leder i barneverntjenesten å håndtere 7 kommuner fram til 2018 og 6 kommuner fra 2018. Fra 2020 vil antallet kommuner reduseres til 4, og oppfølgingen blir mer håndterlig.

Det er forventninger i alle kommunene om at barneverntjenesten skal bidra i det tverrfaglige og forebyggende arbeidet. Barneverntjenesten har god kompetanse på området, men det er en kapasitetsutfordring å tilfredsstille behovene for kommunikasjon på alle ulike nivå i alle kommunene på Fosen.

For å effektivisere og ivareta behovet for god tverrfaglig samhandling rundt familiene og god informasjons- og kommunikasjonsflyt, vil barnevernforum Fosen ha en viktig rolle framover. Barnevernforum Fosen foreslår selv at det utarbeides flytskjema som beskriver hvordan informasjonen / kommunikasjonen skal gå når en bekymring oppstår i en kommune; i skole,

barnehage, helsestasjon osv., og hvordan barneverntjenesten skal forholde seg til kommunene når bekymringsmelding mottas av barneverntjenesten. Skoler, barnehager, helsestasjonen, pedagogisk- psykologisk tjeneste, psykisk helse m.fl. bør inn i flytskjemaet. Barnevernforum Fosen vil i første omgang ta ansvar for utarbeidelse av en flytskjema-skisse.

Rådmannsgruppen på Fosen bør snarlig gi barnevernforum Fosen et tydelig mandat.

Rådmannsgruppen har jevnlig siden oppstart av Fosen barneverntjeneste hatt møter med leder for barneverntjenesten for å drøfte muligheter og utfordringer i tjenesten.

6. Taushetsplikt

Taushetsplikt er gitt et forholdsvis stort rom i evalueringsrapporten. Taushetsplikten kan oppleves som et hinder for å finne løsninger til barnets beste blant samarbeidsparter. Fosen barneverntjeneste vil arrangere en heldag 13. mars der bl.a. advokater med god kjennskap til barnevernssaker vil være til stede. Poli og kommunene m.fl. inviteres. Formålet med dagen vil være å trygge aktører og samarbeidsparter om handlingsrommet i taushetsplikten, til barnets beste, ut fra lovverk og retningslinjer som de ulike samarbeidspartene må forholde seg til.

7. Ledelsesstruktur

Evalueringsrapporten beskriver at ledelsesstrukturen bør tas opp til vurdering. Det anbefales at det foretas en gjennomgang av lederressurs og oppgavefordeling for å sikre ressurser til leder av tjenesten og en nestleder som kan avlaste og supplere lederen. Det uttrykkes også i personalet i Fosen barneverntjeneste, blant kommunenes kontaktpersoner, blant ordførere og rådmenn at ledelsen bør styrkes. Barnevernmyndigheten er krevende å ivareta for hele Fosen, og ivaretagelse av denne kan gå utover administrativt arbeid når én leder skal ivareta hele bredden. I vertskommunens rapportering til Fylkesmannen i desember 2018, med kopi til alle rådmenn på Fosen, står det at ledelsen styrkes umiddelbart med en stilling som administrativ leder i tillegg til lederen med barnevernmyndighet. Det er foreløpig delvis omdisponerte ressurser som er satt av til denne stillingen. Stillingsbeskrivelse til administrativ leder og til leder med barnevernmyndighet er p.t. under utarbeidelse.

Organisasjonsstrukturen med bl.a. faglige teamledere slik organiseringen er i dag, bør gjennomgås og evalueres internt i tjenesten i samråd med vertskommunen. En funksjon som nestleder bør vurderes i denne sammenhengen. Det må også kontinuerlig jobbes med utvikling av organisasjonskulturen i tjenesten.

8. Tre lokasjoner – krav om sikkerhet for ansatte fra Arbeidstilsynet

Evalueringsrapporten anbefaler at Fosen har 3 lokasjoner for barneverntjenesten. Inngåtte avtaler fra oppstart i 2012 mellom kommunene og Fosen barneverntjeneste sier at det skal være 7 lokasjoner. Det anbefales at de tre nye kommunene på Fosen har én lokasjon hver for framtida. Det pekes i denne sammenhengen på verdien av fagmiljø og en reduksjon i reisetid og reiseutgifter. Rapporten peker spesifikt på at det er mye reisevirksomhet som krever tid og ressurser. Kjøring på Fosen bør begrenses og fagmiljø bør styrkes. Ørland og Bjugn er utfordret på å finne en lokasjon i ny kommune, Indre Fosen må bestemme én lokasjon, og Åfjord og Roan må bestemme seg for én lokasjon. Avtalene må evt endres i tråd med resultatet.

Evalueringsrapporten anbefaler å lokalisere barneverntjenesten nært ledere og tjenester på oppvekstområdet. Ansatte i Fosen barneverntjeneste har et tydelig ønske om at lokasjonen i Indre Fosen blir i Rissa.

Arbeidstilsynet har stilt krav om fysisk sikkerhet for ansatte når det gjelder bl.a. vold, trusler om vold og psykiske belastninger. Det må innen 12. mars i år foreligge en plan om hvordan

kommunene tilfredsstillere kravene på kort og lang sikt når det gjelder denne problemstillingen. Ledelsen i alle kommunene på Fosen er klar over utfordringen, og kommunene må utarbeide en plan for de tre valgte lokasjonene som beskriver løsninger på kort og lengre sikt og som oversendes Arbeidstilsynet. Ansatte ønsker øvelser om truende situasjoner, og det bør legges til rette for det. Erfaringer fra NAV som i den senere tid har gjort mye på dette området, blir verdifull i planleggingen av tilsvarende for barneverntjenesten.

9. Økonomi - ressurser i Fosen barneverntjeneste

Evalueringsrapporten sier at «*Sett opp imot nasjonale utviklingstrekk, regionale utfordringer og behovet for å rigge tjenesten for fremtiden (f.eks. ledelse, økt satsing på forebyggende arbeid og utvikling av tiltak) mener vi en allerede nå bør vurdere å øke bemanningen av tjenesten*».

I dialogmøtet med Fylkesmannen 22. januar der ordførere, rådmenn, kommunenes kontaktpersoner og ledelsen i barneverntjenesten var til stede, avsluttet Fylkesmannen med å si følgende i forbindelse med ressurser til barneverntjenesten: «*Dere bør beslutte nå ut fra det dere har kunnskap om i dag*». Noe av det som kommunene på Fosen har kunnskap om nå, er bakgrunnen for at ledelsen og ressurser til saksbehandling må styrkes. Før jul i 2018 ble det ut fra akutte behov i Fosen barneverntjeneste, gjort grep da Fylkesmannen utfordret vertskommunen skriftlig på flere områder. Fylkesmannen bad om tilbakemelding fra vertskommunen på hvilke tiltak tjenesten setter inn for å sørge for nok kapasitet til å følge opp sakene ut fra lovkrav. Det ble gitt tilbakemelding om at tjenesten så nødvendigheten av å kjøpe kapasitet av to konsulenter som tilsvarer 200 % stilling for en periode. Økonomisk tilsvarer én konsulent i barneverntjenesten 2-3 faste stillinger i samme tjeneste. Denne situasjonen tærer på arbeidsmiljøet, og kompetansen som brukes og utvikles gjennom konsulentene, blir ikke en del av Fosen barneverntjeneste. Tendensen den siste tida har vært en økning i antall saker pr saksbehandler, og sakene er til dels svært krevende. Brevet fra Fylkesmannen og tilbakemelding fra vertskommunen, ble sendt som kopi til alle rådmenn på Fosen.

Rådmannsgruppen på Fosen behandler budsjett for barneverntjenesten og fremmer forslag til hvert enkelt kommunestyre. Økonomigruppen (økonomisjefene på Fosen) legger først fram forslag til rådmannsgruppen på samme måte som for de andre samarbeidsordningene. Rådmannsgruppen behandlet budsjett 2019 til alle samarbeidsordningene sist høst. I vedtaket som gjaldt for Fosen barneverntjeneste, står det at «*Budsjettet for Fosen barneverntjeneste vedtas som framlagt. Etter at evalueringsrapporten er gjennomgått og vurdert av Fosen barneverntjeneste, kommunenes kontaktpersoner og rådmannsgruppen, vurderes budsjettet for 2019 på nytt*». Evalueringsrapporten er nå gjennomgått av alle, og rapporten peker på at det bør vurderes å øke ressursene til tiltaksarbeid / saksbehandling nå. Fylkesmannens krav om leveranse i barneverntjenesten tilsier også at det bør settes inn mer ressurser nå. Rådmenn m.fl. i kommunene på Fosen er klar over at barneverntjenestens nødvendig bruk av konsulenter gjør at budsjettet for samarbeidsordningen overskrides for 2019.

Kommunene på Fosen bør øke bemanningen og budsjettkorrigere denne samarbeidsordningen slik at det blir mulig å rekruttere stillinger i tjenesten for å unngå kjøp av tjenester fra konsulenter. Fylkesmannen er klar på at de vil følge med på hvordan vertskommunen og øvrige kommuner på Fosen håndterer utfordringen.

Rådmannsgruppen har drøftet evalueringsrapporten og budsjettet til Fosen barneverntjeneste i flere møter etter at evalueringsrapporten forelå, og en ny sak om budsjett 2019 for Fosen barneverntjeneste vil bli lagt fram til behandling i rådmannsgruppen så snart som råd. Etter rådmannsgruppens behandling, må saken legges fram for politisk behandling i hver enkelt kommune.

Det er også viktig at den interne organiseringen vurderes nøye med hensyn på økonomisk besparelse. Dette vurderes fortløpende av vertskommunen i samarbeid med Fosen barneverntjeneste.

Kommunene på Fosen må også vurdere innsatsen i det forebyggende tverrfaglige arbeidet i egne kommuner i samarbeid med barneverntjenesten og i sammenheng med økt ressurser til Fosen barneverntjeneste.

10. Organisering

Organisering av Fosen barneverntjeneste er tatt opp som tema bl.a. i dialogmøtene med Fylkesmannen i september 2018 og i januar 2019 av både ordførere, rådmenn og kommunenes kontaktpersoner. Det er derfor naturlig at dette punktet vurderes i saksframlegget selv om evalueringsrapporten ikke anbefaler en annen organisering av Fosen barneverntjeneste enn den som er gjeldende i dag.

Etter dialogmøtet med Fylkesmannen 22.01., kom Fylkesmannen med et tilbud om å invitere Fosen barneverntjeneste til en nasjonal satsing som Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har. Satsingen kalles veiledningsteam. Det handler om å finne mest hensiktsmessig organisering når det gjelder form og struktur, eierskap og lederlinjer ved hjelp av ekstern veiledning. Satsingen medfører ingen utgift for Fosen barneverntjeneste eller kommunene på Fosen, utover møtedeltakelse. Fosen barneverntjeneste og vertskommunen har sagt seg svært positive til initiativet, og Fylkesmannen vil sjekke muligheten for at Fosen barneverntjeneste prioriteres i satsingen.

Fosen barneverntjeneste har siden 01.03.2012 vært organisert som et *administrativt vertskommunesamarbeid*, jf. kommunelovens § 28-1 b. I forkant av denne etableringen, ble organisering av barneverntjenesten utredet av Fosen Regionråd. Etter en grundig behandling valgte man da å etablere et samarbeid på Fosen som innebærer at man har en *administrativ vertskommune* for barneverntjenesten. I «*Utredning av interkommunalt barnevernsamarbeid mellom Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Ørland, Rissa og Leksvik*» datert 12.07.2010, utarbeidet av Fosen Regionråd, står følgende: «*Ut fra en samlet vurdering av samarbeidsbehov, fordeler og ulemper med ulike samarbeidsalternativer og de mål som er satt ifølge mandatet for en helhetlig og robust barneverntjeneste, anbefales det å etablere felles barneverntjeneste for kommunene på Fosen som organiseres som vertskommunemodell i henhold til kommunelovens § 28 b – det vil si administrativt vertskommunesamarbeid. Årsaken til at man ikke foreslår å etablere ordningen etter kommunelovens § 28 c – vertskommunemodell med nemnd – er at tjenesten ikke behandler saker av prinsipiell karakter (tjenesten gjør enkeltvedtak i hht barnevernloven).*» I forvaltningsloven beskrives enkeltvedtak som «*et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer*». Barneverntjenesten er en av basistjenestene i kommunene, og tjenesten fatter enkeltvedtak og følger opp enkeltvedtakene.

Organisasjonsformen IKS (interkommunalt selskap) har vært nevnt som et alternativ av enkelte ordførere, rådmenn og kontaktpersoner på Fosen. KS-advokatene og Fylkesmannen er kontaktet om IKS kan være en aktuell organisasjonsform for barneverntjenesten. Tilbakemeldingen er at det ikke er innenfor lovverket å organisere kommunale tjenester som fatter enkeltvedtak, som IKS. Fylkesmannen sier bl.a. at «*Interkommunale selskaper er en selskapsform som er utviklet for samarbeidsområder av mer forretningsmessig preg*».

Oppfatningen er at utviklingsdelen av en barneverntjeneste kan organiseres som et IKS, men saksbehandling og oppfølging av enkeltsaker, kan ikke det. Utvikling av en

barneverntjeneste henger nøye sammen med saksbehandlingen, så det anses som uaktuelt å skille ut utviklingsarbeidet av Fosen barneverntjeneste og organisere den delen som et IKS.

Den administrative vertskommunemodellen som gjelder for Fosen barneverntjeneste i dag, kan videreutvikles ved at kommunenes kontaktpersoner i samarbeid med Fosen barneverntjeneste, etablerer «barnevernforum Fosen» slik som tidligere beskrevet. Rådmenn bør fortsatt behandle budsjettene for barneverntjenesten før det legges fram for politisk behandling i hver enkelt kommune, og Fosen barneverntjeneste bør fortsette å rapportere, informere og kommunisere med kommunene. Barnevernforum Fosen vil utarbeide flytskjema med mål om å dekke behovene for gjensidig informasjon og kommunikasjon. Oppfatningen er at behov for mer informasjon og kommunikasjon, var ett av argumentene for å vurdere en annen type organisering av barneverntjenesten på Fosen.

Organisering av barneverntjenesten som IKS anses som uaktuelt utfra det som er beskrevet tidligere om temaet. Dersom man mener at det er saker som har prinsipiell karakter i Fosen barneverntjeneste og som bør drøftes i et folkevalgt organ, kan kommunene på Fosen vurdere som et alternativ, å organisere Fosen barneverntjeneste som et *vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd*, etter kommunelovens § 28-1 c. Ordførerne m.fl. folkevalgte kan da være medlemmer i nemnda. Kommunelovens § 28-1c, pkt 3 har bl.a. følgende ordlyd: «*Deltakerkommunene kan delegerer til nemnda myndighet til å treffe vedtak i saker av prinsipiell betydning.*» For at eierskapet skal utøves gjennom Fosen barneverntjeneste i større grad enn i dag, som også var et argument for å vurdere en annen form for organisering, så kan *vertskommunesamarbeid med felles folkevalgt nemnd ifølge kommunelovens § 28-1 c*, være en måte å organisere barneverntjenesten på. Hvis det er interesse for det, bør dette temaet utredes for å se nærmere på konsekvenser av denne formen for organisering.

Innbyggertall bak barneverntjenesten bør framover være minst så stort som innbyggertallet på Fosen. Kravene i dag er utfordrende, og kravene som kommer i ny barnevernreform, er enda mer utfordrende for kommunene, og samarbeidet bør heller utvides geografisk enn reduseres for å sikre kompetanse i framtidig tjeneste, ifølge både evalueringsrapporten og Fylkesmannen.